

Bewust omgaan met de mogelijkheden

Saskia Ummels

Tijdens een informatieavond van de VOGG afdeling Utrecht met als thema 'spelletjes' kwam Simone in aanraking met het concept 'spelenderwijs leren'. Een aanwezige vader vertelde over zijn ervaringen met de Feuerstein methode. Enthousiast door het verhaal, zijn Simone en haar man op internet op zoek gegaan naar informatie over deze methode. Uiteindelijk bleek dat Feuerstein veel meer is dan spelenderwijs leren.

“We waren niet meteen wild enthousiast, maar hadden wel het idee dat we er misschien iets mee konden bereiken. Mijn man was enthousiaster dan ik. Toch hebben we ons samen opgegeven voor een oudercursus Feuerstein. We gingen de basiscursus ‘Denk Stimulering Thuis’ in met het idee om te kijken of het iets voor ons was”, vertelt Simone. Zij is moeder van Raymon, een jongen van drie met een verstandelijke beperking.

Visie

De cursus beslaat zes zaterdagen. “De eerste dag ging in op de theorie achter de methode, maar ook beknopte informatie over hoe Feuerstein zich verhoudt tot andere methoden. Belangrijk is de visie achter de methode. We hebben een kind met een

handicap, met een beperking. Je bent dan geneigd te denken dat je kind niet alles kan en misschien ook nooit zal kunnen.

Feuerstein gaat ervan uit dat er geen pla-

fond is. Dat kinderen met een verstandelijke beperking veel kunnen leren als je dat als ouder wilt. Het kind is tijdens de cursus niet het uitgangspunt, maar dat ben je zelf. Wat wil jij? Wat wil jij bereiken met je kind.”

Na de tweede dag kreeg Simone het gevoel dat deze methode past bij hun manier van omgaan met Raymon. “Al na enkele cursusdagen konden we thuis het geleerde in praktijk brengen. Tijdens de cursus leer je vooral bewust activiteiten met je kind te ondernemen. Activiteiten die het kind stimuleren, die ervoor zorgen dat de grenzen van zijn kunnen steeds iets verschoven worden. Natuurlijk moet je wel in de gaten houden dat je je kind niet overvraagt. En af en toe moet je een stapje terug doen. Dan blijkt dat je kind nog niet aan een bepaalde activiteit toe is. Je werkt namelijk steeds op de top van iemands kunnen omdat je ervan overtuigd bent dat er meer in zit. Maar natuurlijk moeten je verwachtingen wel reëel zijn. We hebben geen idee hoe ver Raymon zal komen, maar het gebruik van deze methode zal zeker bijdragen aan zijn ontwikkeling.”

Bouwstenen

Kinderen met een handicap hebben meer moeite om vaardigheden eigen te maken. Ouders leren om bewust na te denken over wat zij willen bereiken met het kind. Je wilt met een activiteit een bepaald doel bereiken, het maken van een stappenplan en het uitwerken van de activiteit helpen daarbij. Een activiteit bestaat uit bouwstenen. Voorbeelden van bouwstenen zijn: analyseren, plannen, vergelijken, selecteren, niet impulsief zijn en waarnemen. In totaal zijn er zestien bouwstenen. Bij het bepalen van de activiteit en het stellen van het doel kijk je naar welke activiteit aansluit bij het doel en welke bouwstenen je in dit geval kunt gebruiken.

“Ik wilde met Raymon puzzelen en vroeg hem het stukje ‘de blauwe twee’ te pakken en in de vormenpuzzel te leggen. Het lukte Raymon niet. Aan de hand van wat ik in de cursus had geleerd analyseerde ik de activiteit; waarom kon hij het niet? Ik stelde hem de verkeerde vraag. Hij wist niet wat de kleur blauw was en wist ook niet wat een twee was. Wel kon hij vergelijken en dezelfde zoeken. Omdat we vaak memory-achtige spellen speelden, wist ik dat hij dat wel kon. Ik herhaalde de activiteit maar vroeg Raymon dit keer om dezelfde te zoeken. Hij pakte het stukje en legde het in één keer goed neer! We gebruikten hier de bouwsteen ‘vergelijken’, de andere

‘af en toe een stapje terug’

stukjes volgden snel en binnen no time kon hij de hele puzzel leggen.”

Kleuren leren

“Wij leerden bewust te doen wat we eigenlijk altijd al onbewust deden”, vertelt Simone. “Je leert om je kind tijdens gewone dagelijkse situaties aan het denken te zetten. We gaan nu veel bewuster om met Raymons mogelijkheden. Raymon heeft enkele kleuren geleerd met behulp van deze methode. Als huiswerk voor de cursus maakten we een leeractiviteit en werkten daarvoor een stappenplan uit. We bepaalden wat hij al kon en wat we wilden bereiken. Ik had tot doel gesteld Raymon de kleur blauw te leren. Ray-

om ons heen zien te benoemen (bouwsteen etiketteren), was een onderdeel daarvan. We zijn gaan spelen met gekleurde klei, waarbij de kleuren steeds weer werden benoemd en herhaald. Om hem duidelijk te maken dat iets anders dezelfde kleur kon hebben we er ook andere gekleurde voorwerpen bij gepakt. Andere blauwe voorwerpen werden er spelenderwijs bijgehaald. Al snel kon Raymon de kleur blauw herkennen en benoemen. Niet alleen de klei maar ook zijn blauwe trui en de blauwe kast op het dagverblijf. Andere kleuren volgden snel. De gekleurde klei was ideaal leermateriaal. Raymon vond het kleien heel leuk en tegelijk konden we met behulp van de klei iets nieuws leren.”

*je kind zelf
aan het
denken zetten*

Raymon kende verschillende succeservaringen waardoor hij zelf gemotiveerd werd de andere kleuren ook te leren. Hij leert zelf na te denken over de vragen die hij stelt en wordt zo gestimuleerd om er zelf ook het antwoord op te geven. “Door activiteiten aan de hand van de methode uit te voeren zijn wij nu in staat om Raymon beter en makkelijker te stimuleren. In het begin is dat niet eenvoudig, maar gaandeweg wordt het ook voor ons een normale manier van benaderen. En nu? We zien steeds meer dat onze inspanningen niet voor niets zijn. Het is niet alleen leerzaam voor je kind, maar ook zelf wordt je er veel rijker van en loop je ook tegen je eigen grenzen aan die je verlegt. En dat laatste kan confronterend zijn...” □